

ΚΡΑΒΑΡΑ

(Ὅδοιπορικαὶ σημειώσεις)

Συνέχεια· ἴδε σελ. 380

Γ.

Μπέρκου καὶ Μπερίστα. — Ἐπαῖται. — Ἦθη καὶ ἔθιμα. — Ἀναχώρησις καὶ ἐπιστροφή.

Μίαν ὥρα ἀκριβῶς τοῦ Πλατάνου κείνται τὰ χωρία Μπέρκου καὶ Μπερίστα. Καὶ τὰ δύο ἀνήκουν εἰς τὸν δῆμον Προσχίου, οἰκούμενα τὸ μὲν ἀπὸ 500 τὸ δὲ ἀπὸ 600 καὶ πλέον ψυχάς· κείνται ἐπὶ τῆς κλιτύος ἀντιμετώπων βουνῶν τὸ μὲν δεξιὰ τὸ δὲ ἀριστερὰ βαθέος βέματος, χυνομένου ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἄρκτον ἐντὸς τοῦ Φίδαρη. Ἔχουν βρύσεις, ἔχουν ὕψι-ρόφους οἰκίας, δύο ἐκκλησίας τῆς Παναγίας ἐντὸς τῶν ὁποίων πανηγυρίζουν τὸ μὲν κατὰ τὴν 8 Σεπτεμβρίου τὸ δὲ κατὰ τὴν 20 Αὐγούστου.

Βεβαίως αὐτὰ εἶνε ὅλα κοινὰ πράγματα· τὰ εὐρίσκει τις μόλις εἰσέλθῃ εἰς τὸ τυχὸν χωρίον. Τὸ Μπέρκου ὅμως καὶ τὸ Μπερίστα δὲν εἶνε ἀπὸ τὰ τυχόντα χωρία. Ἦμπορεῖ νὰ μὴ ἔχουν τὰς ὠραίας τοῦ Πλατάνου, οὔτε τοὺς τοσπάρους τῆς Ἀραχώθης· Ἦμπορεῖ νὰ μὴ εἶνε φυτώρια δεσποτῶν ὅπως ἡ Χόμωρη καὶ γῆ ἀγίων ὅπως ἡ Κοζίτσα καὶ σκηναὶ μεσαιωνικῶν ἑριδῶν ὅπως τὰ Λομποτινά, ἦσαν ὅμως καὶ εἶνε πάντοτε περίβλεπτα. Μετὰ τῆς Συνίστας καὶ τῆς Κλεπᾶς ἀποτελοῦσι ταῦτα τὴν εὐκλεῆ καὶ πολύφημον τετράδα περὶ τὴν ὁποίαν περιστρέφεται τὸ τμήμα τοῦτο τῆς Ῥούμελης· καὶ ἀν γέλετε ἄνευ αὐτῶν δὲν Ἦμποροῦν νὰ ἐννοηθῶσι τὰ Κράβαρα, καθὼς δὲν ἐννοεῖται ἡ ἀρχαία Ἐλλάς ἄνευ τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Ἀθηνῶν!

Ναί, τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Ἀθηνῶν ποία ταχα ἡ διαφορά! Δὲν ἐγέννησαν βεβαίως Ἀριστείδας εἴτε Λυκούργους, δὲν ἐκτίσαν Παρθενῶνας καὶ Περσικὰς Στοάς, δὲν ἀκούεται εἰς τὰς ἀγοράς των ἡ εὐθυμὸς εὐφρολογία εἴτε ἡ σοβαρὰ, ἀνδροπρεπῆς ὀλιγολογία, ἀλλὰ μήπως αὐτὰ καὶ μόνα ἀναδεικνύουσι τοὺς τόπους; Ὁ δαίμων τῆς Τεμέσης καὶ ὁ Ἀστράβακος, ἡ Κίρκη, ἡ Ἀγαμήδη καὶ ἡ λοιπὴ περικλεῆς χορεία τῶν μάγων καὶ τῶν ἐπαιτῶν τῆς ἀρχαιότητος ἐδόξασαν τάχα ὀλιγώτερον τὰς πατρίδας των; Τὸναντίον ποιητὰὶ ἀντέγραψαν τὰς ἐπαυθὰς καὶ τὰς ἀράς των, φιλόσοφοι παρέλαβον τὰς καταδέσεις των, ῥήτορες καὶ ἱστορικοὶ ἐφύλαξαν μέχρις ἡμῶν τ'ἀπόκρυφα τῆς ἱερᾶς τέχνης των.

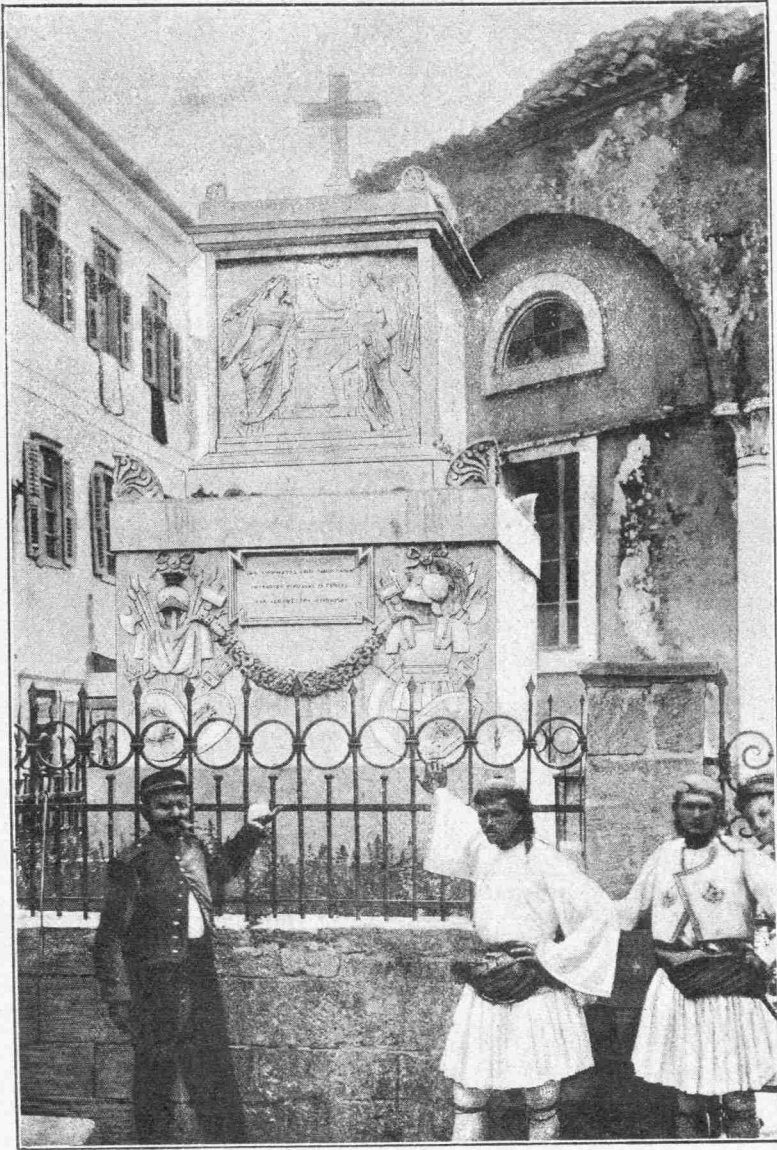
Καὶ αὐτὴν τὴν ἱερὰν τέχνην ἀσκοῦσιν ἤδη οἱ κάτοικοι ὅλοι τοῦ Μπέρκου καὶ Μπερίστα. Εἶνε οὗτοι οἱ πιστοὶ θεματοφύλακες τῶν Μαρσῶν οἵτινες ἐξημέρουν τοὺς ἀγριωτέρους ὄφεις, τῶν Μηναγυρτῶν καὶ Φαρμακομάντεων, οἵτινες συνεκράτουν τὴν βροχὴν τοῦ αἵματος μὲ τὸ μῶλυ

καὶ τὸ τριπόλιον, τὸν ἀσφόδελον καὶ τὴν ἱεροβοτάνην καὶ ἀπήλαττον τοὺς δαιμονιῶντας διὰ τῶν Ἐρεπίων λογίων, τῶν τριχῶν, ὀνύχων, ριζῶν καὶ πτυσμάτων. Ὑπὸ τὸ τετριμμένον καπνὸς καὶ τὸ παχυλὸν σκουφάκι καὶ τὰ χοίρινα σάνδαλα κρύπτεται ὅλη ἡ πονηρὰ σοφία τῶν ἀρχαίων, μεταμορφωμένη εἰς τὸν προδιαγραφέντα τύπον τοῦ Κραβαρίτου ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ζαχαροδόγιαννου π. χ. εἴτε τοῦ Ἀρκουδιᾶ ὑπολανθάνει ὁ Μελάμπους, ὁ Μουσαῖος, ὁ Ἐπιμενίδης. Ὑπὸ τοιαύτην δ' ἐνδυμασίαν καὶ τοιαύτην ιδιότητα, μὲ τὸ ταγάρι ἀπὸ τοῦ ὄμου καὶ τὸ ραβδί εἰς τὴν χεῖρα, ὡς εὐσεβεῖς προσκυνηταὶ διασπείρονται εἰς τὰ τέσσαρα σημεία τοῦ ὀρίζοντος, ζητοῦντες τοὺς ἁμαθεῖς καὶ φιλελήμονας χριστιανούς.

Πρέπει ὅμως νὰ λεχθῆ πρὸς τιμὴν των ὅτι οὔτε τὰς γυναῖκας των ἀναγκάζουν εἰς τὸ τοιοῦτον ἐπάγγελμα, οὔτε τὰ παιδιά των στρεβλῶνουν. Ἄν χρειασθῶσιν ἀπ' αὐτὰ ὡς ἐφόδια πορεύονται καὶ λαμβάνουν ὑπ' ἐνοίκιον ἀπὸ τὸν Ἅγιον Δημήτριον, ὅστις ὡς ἐρρέθη ἐκεῖ, εἶνε πλοῦσιον φυτῶριον τοιοῦτων. Ἄμα δὲ καμωὶ τὴν προμήθειάν των διευθύνονται ἀντιθέτως, εἰς Πλάτανον, κ' ἐπισκέπτονται τὴν οἰκίαν τοῦ δημάρχου, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ πιστοποιητικόν. Ὁ δήμαρχος γνωρίζει ἐκ τῶν προτέρων τὸ μερίδιον ὅπερ θὰ λάβῃ ἀπὸ τὰ κέρδη τῶν πελατῶν του κ' ἔχει εἰς τὰ ἀρχεῖά του, ἀπ' αἰῶνων ἤδη, τὸν τύπον τοῦ πιστοποιητικοῦ. Τάχιστα λοιπὸν κ' ἐν ἐλαφρᾷ συνειδήσει πιστοποιεῖ ὅτι, ὁ δεῖνα κύριος ἄλλοτε εὐτυχῆς καὶ πλοῦσιος—ὅσον ὁ σωβότης τοῦ Ὀδυσσεύς!—ἀναγκάζεται ἤδη νὰ προστρέξῃ εἰς τὰ ἐλεήμονα αἰσθήματα τῶν χριστιανῶν, διότι τὰ πλοῖα του ἐναυάγησαν μεταξὺ Μπέρκου καὶ Μπερίστας εἴτε μεταξὺ Κλεπᾶς καὶ Συνίστας κ' ἐγάθη τὸ πρινοκόκι του! Τοῦτο δὲ τὸ πιστοποιητικὸν βλέπων ὁ καλὸς Σαμαρείτης φαντάζεται τὰ φοβερὰ κύματα καὶ τὰς ὑφάλους οἵτινες κρύπτονται βέβαια μεταξὺ τῶν ἀξένων ἐκείνων τόπων, τοὺς ὁποίους διὰ πρώτην ἴσως φορὰν ἀκούει καὶ τὸ ναυάγιον τὸ ὅποσον ἐπαθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ δίδει τὸν ὄβολόν του προθύμως. Καὶ προθύμως δέχεται τὸν ὄβολόν τοῦτον ὁ Κραβαρίτης, γνωρίζων παρὰ πάντα ἄλλον πόσον γρήγορα γιομίζει τὸ σακκούλι καὶ ψαλλεῖ ἐμπαικτικῶς κατὰ τὰς εὐθύμους ὄρας του :

Μπέρκου καὶ Μπερίστα
Κλεπᾶ καὶ Συνίστα·
Ἐτοῦ Μιχαλάκη τὸ χωρίο
Πνήγχαν καρὰβια τριανταδου! . .

Οὕτω οἱ ἄνδρες λείπουν δύο καὶ τρία ἔτη

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ Δ. ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ ΕΝ ΝΑΥΠΑΙΩ

[Ἐκ φωτογραφίας τοῦ κ. Ι. Γεωργαντοπούλου]

εις τὸ ταξίδι. Διασχίζουν θαλάσσας καὶ διαπορεύονται ποταμούς· ὑπερναβαίνουν ὄρη καὶ κατέρχονται κοιλάδας· κρούουν τὸ μέγαρον τοῦ πλουτίου καὶ τὴν καλύβην τοῦ πτωχοῦ, κατακλίνονται πρὸ τῆς θυρίδος τῶν ναῶν καὶ τῆς θύρας τῶν καπηλείων· δέχονται τὸν ὄβολόν τῆς χήρας καὶ τὸ τάλαντον τοῦ μεγιστάνος, τοὺς ἐμπτυσμούς τῶν παιδῶν καὶ τὰς λοιδορίας τοῦ κόσμου· διαμφισβητοῦν τὸ κόκκαλον μετὰ τοῦ σκύλου καὶ τὰ ψιχία τῆς εὐτελεστέρας τραπέζης μετὰ τῆς γάτας· ὑπομένουσι ἀγογγύστως τὰς δυσμενείας τῆς φύσεως καὶ τὰς δυσμενείας κάθε ἀστυνομικῆς ἀρχῆς. Οὐδὲν ὑπομονητικώτερον οὔτε πεισματωδέστερον αὐτῶν. Ἔθεσαν ὡς σκοπὸν τοῦ βίου των νὰ γελάσωσι τὴν ἀν-

θρωπότητα καὶ τὸ πράττουν τίποτε δὲν τοὺς ἐμποδίζει οὔτε ἡ φύσις οὔτε οἱ νόμοι, οὔτε ἡ γλῶσσα οὔτε τὰ ἔθη, οὔτε οἱ ἄνθρωποι, οὔτε τὰ θηρία. Ἐμπρὸς πάντα ἔμπρὸς· ἄς διαρρέῃ ὁ βίος ἄχαρις, ἀτερπῆς καὶ ἀγέλαστος ἀρκεῖ νὰ γεμίξῃ τὸ κεμέρι.

Καὶ γεμίξῃ τὸ κεμέρι ὁ Κραθαρίτης ὄχι δι' ἐνὸς μόνοῦ ἐπαγγέλματος ἀλλὰ διὰ πλείστων ὄσων. Ἰγνηλατεῖ κ' εὐρίσκει τοὺς ἀνθρώπους· τοὺς ἐξετάζει ἀπὸ παντοῦ καὶ κατανοεῖ τὰ τρωτά των. Καὶ ἂν δὲν ἤμπορῇ νὰ ἐπιτεθῇ ὡς τὸν χριστιανὸν ἐπιτίθεται ὡς τὸν διάβολον, ὅπου δὲν δύναται νὰ τεινῇ τὴν χεῖρα ἀκονίζει τὴν γλῶσσαν· ὅπου δὲν δύναται νὰ γίνῃ παλληκαρι γίνεται δειλός, ὑπουλός· ὅταν δὲν εὐρίσκη τοὺς

φιλελεήμονας, εύρισκει τούς δησιδαίμονας, τούς μωρούς· ἔχει εἰς τὴν γλῶσσαν τὸ «Ἐλεῆστε, χριστιανοί, τὸ σακατὴ» ἔχει καὶ εἰς τὴν σακκούλαν τὸ φιδόχορτον, τὸ σερνικοβότανον, τὸ σιδερόχορτο καὶ τὸ βοτάνι τῆς ἀγάπης· ἔχει εἰς τὸν νοῦν τούς ἐξορκισμούς καὶ εἰς τὸ μάτι τὴν βασκανίαν. Ὅλα δὲ αὐτὰ τὰ προσφέρει εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, ὅπου εὖρη καὶ ὅπως εὖρη, παντοῦ ἀναζητῶν καὶ παντοῦ ἀγρεύων, ἀρκεῖ νὰ ῥίπτῃ εἰς ἀσφαλῆ τόπον τὴν ἄγρην του, τὰς εἰσπράξεις του.

Διότι εἶχε καὶ αὐτὴν τὴν βάσανον ποῖν· οὐδαμοῦ εὗρισκε τόπον ἀσφαλῆ νὰ κρύψῃ τὰς εἰσπράξεις του μέχρις οὐ τὰς μεταφέρει εἰς τὴν οἰκίαν. Ἐνοχος αὐτὸς πρὸ τῆς συνειδήσεώς του, ἔκρινε καὶ ὅλην τὴν ἄλλην ἀνθρωπότητα ἔνοχον πρὸ αὐτοῦ. Κι' ἐμηχανᾶτο λοιπὸν μύρια μέσα κι' ἐπὶ τέλους εὗρε τὸ ῥαβδί του. Τὸ ἄκακον ῥαβδί του τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ὅτι δὲν εἶχε παρὰ διὰ τούς σκύλους μόνον, τὸ ἐκούφαινε καὶ τὸ μετεποίει εἰς ἀσφαλῆ καὶ ἀνύποπτον χρηματοθήκην!

Τώρα παρήτησεν αὐτὴν τὴν συνήθειαν. Κρατεῖ ὅμως ἀκόμη τὴν συνήθειαν μόλις ἐπιστρέφει τοῦ ταξειδιοῦ νὰ προστέρχεται καὶ ν' ἀναρτᾷ ἀπὸ τοῦ ῥαφίου τὸ ῥαβδί του εἰς ἰδιαιτέρον θάλαμον, ὅπου φυλάσσονται ὅλα τὰ προγονικὰ ῥαβδία, ὡς τὰ ὅπλα εἰς τὰς ὀπλοθήκας τῶν ἠρώων. Κάθε τοιοῦτον ῥαβδί ἐκπροσωπεῖ κι' ἓνα ταξειδί του· ἡ ποσότης δὲ ὅλων ὁμοῦ τῶν ῥαβδίων εἶνε τὸ τρόπαιον διὰ τοῦ ὁποῖου μαρτυρεῖται λαμπρῶς ἡ ἐπαιτικὴ δεξιότης του. Ἄν τύχῃ μάλιστα ὁ τοιοῦτος νὰ εἶνε καὶ ἄγαμος, λαμβάνει εὐθὺς ἀναμφισβήτητα δικαιώματα ἐπὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ καλλιτέρου συμπολίτου του κι' ἐπὶ τῆς ὑπερόγκου, ἐκ χιλίων δραχμῶν, προικός της! Βέβαια ἓνας ὅστις τόσον νέος ἀριθμεῖ τόσα ταξειδία, θά εἰπῇ ὅτι ἔχει θέλησιν καὶ δύναμιν νὰ θρέψῃ οἰκογένειαν καὶ νὰ θησαυρίσῃ!

Οἱ ἀλήται οὗτοι δὲν ἔχουν ὠρισμένην ἐποχὴν τῆς ἐξόδου των εἰς τὸ ταξειδί εἴτε τῆς ἐπιστροφῆς των. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως τοῦτο γίνεται καὶ εἰς τὰ δύο χωρία κατὰ τὰς πανηγύρεις των. Ἐπιστρέφουν δύο εἴτε τρεῖς ἡμέρας ποῖν, πάντοτε νυκτωρ καὶ κρυφίως. Ἀλλὰ τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὅστις τούς εἶδεν εἰς τὴν ἀγορὰν θά μείνῃ ἐκπληκτος ὡς ὁ Τηλέμαχος πρὸ τοῦ μεταμορφωθέντος πατρὸς του. Τίποτε βρωμερόν, τίποτε βρακῶδες καὶ ἀκάθαρτον ἐπ' αὐτῶν ἢ φουστανέλλα κατὰλευκος· τὸ σκουφάκι καινουργίς, ἀποστίλβον· ἢ μορφή ἰλαρά, θριαμβεύουσα· ὅπλα καινουργῆ εἰς τὴν ζώνην, τσαρούχια κατακόκκινα εἰς τούς πόδας, πέριξ των εὐθυμία καὶ θρίαμβος! Κατὰ δὲ τὰς ἡμέρας τῆς πανηγύρεως θαμβῶνουν τὰ κοσμή-

ματα τῶν γυναικῶν τὰ πλοῦσια καὶ ὁ Βάκχος μετὰ τῆς Μαινάδος καθιδρύνονται ἀπαρασάλευτοι ἐκεῖ.

Μετὰ δύο ὅμως εἴτε τρεῖς ἐβδομάδας πάλιν τὸ προσωπεῖον καὶ ἡ ἀμφίεσις τοῦ ἀλήτου καὶ —Θεὸς· σχωρῶς· τὴ μάννα σου τὸν πατέρα σου καὶ τ' ἀδερφάκια σου!..

ΙΑ'.

Τοῦ Σισμάνη τὸ μνημα. — Δορβιτσᾶ. — Πωκίστα Σίμου. — Ευδαῖος καὶ Καναβαῖος. — Βουνὰ Βενέτικα. — Σάπια θρούσις. — Ἐπάνοδος εἰς Ναύπακτον.

Ἀπεφασίσθη ὅπως ἀπὸ Πλατάνου φθάσωμεν αὐθημερὸν εἰς Ναύπακτον. Διὰ νὰ κατορθωθῇ τοῦτο ἔπρεπε νὰ διανύσωμεν πολὺωρον καὶ δύσβατον ὁδὸν καὶ ἠνγκηκσθημεν νὰ ἐξυπνήσωμεν ἔνωρις. Ἐκ τούτου ἔτυχε νὰ διακρίνω ἐδῶ κι' ἐκεῖ ἐπὶ τῆς μαύρης ἐπιφανείας τῆς κόμης φῶτά τινα παρήγορα, καὶ τοῦτο ἦτο μία ἀκόμη ἀπόδειξις τῆς εὐπόρου καταστάσεως τῆς κόμης, ἐν συγκρίσει πρὸς τ' ἄλλα κατοκημένα μέρη τῶν Κραθάρων. Διότι ἐκεῖ μαῦρος ἐπικαθῆται πάντοτε ὁ πέπλος τῆς νυκτός, αἱ οἰκίαι φωτίζονται μόλις καὶ μετὰ βίας ἀπὸ τῆς πυρᾶς ἐπὶ τῆς ὁποίας μαγειρεύουν καὶ κάποτε — εἰς ἐκτάκτους ὅλως περιστάσεις — ἀπὸ χωματίνους λύχνους, καταναλισκοντας βούτυρον ἀντὶ ἐλαίου. Διότι εἰς τὰ ἄγια αὐτοῦ χώματα ὅπως ἀνεστράφησαν ὅλοι οἱ βιωτικοὶ ὅροι συνέβη ὥστε καὶ τὸ βούτυρον νὰ εἶνε εὐθηνότερον τοῦ ἐλαίου. Τὸ χαριτωμένον δένδρον τῆς Ἀθηνᾶς ἀπηξίωσε νὰ βλαστήσῃ εἰς τὰ ξηρὰ καὶ πενιχρὰ αὐτὰ βουνὰ ὅπου ὁ ἀρκουδόβατος μόνον ἀνθεῖ καὶ ἡ καστανιά ῥίπτει τὴν βαρειὰν σκιάν της. Τοῦτο γνωρίζοντες ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν Ἀμφισσεῖς ἐμποροὶ, φορτώνουσι δύο ἄσκους ἐλαίου ἐπὶ ῥωμαλέου ἡμιόνου καὶ περιέρχονται ἐπὶ ἡμέρας τὰ δυσπρόσιτα αὐτὰ μέρη, πωλοῦντες εἰς μεγάλας τιμὰς αὐτὸ τὸ ὁποῖον οἱ Κραθαρῖται ἀγοράζουσι μόνον ὑπὸ εὐσεβείας παρακινούμενοι διὰ τὰς κανδήλας τῶν ἁγίων των.

Ἀπὸ τοῦ Πλατάνου διὰ δυσβάτου ἀτραποῦ κατήλθομεν εἰς τῆς Πωγωνιάς τὸ βεῦμα μετὰ πορείαν μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας. Γέφυρα τουρκικὴ 20 μέτρων μήκους κι' ἐνὸς πλάτους, κυρτομένη εἰς τὸ μέσον ἀποτόμως ὡς ῥάχη γάτικς ὄργισμένης συνδέει τὰς δύο ὄχθας. Εἰς τὴν ἀντίπεραν ἀπὸ τῆς ὑποίας ἄρχεται ὁ δῆμος Πυλλήνης ἐγείρεται εἰκονοστάσιον τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ ἀμέσως ὑψοῦται βουνὸς κατάφυτος ἀπὸ πρίνους καὶ γαύρους μέσφ τῶν ὁποίων ἄγει δύσβατος ἀτραπὸς μέχρι τῆς κορυφῆς ὅπου φαίνεται ἡ Δορβιτσᾶ. Ἐξω αὐτῆς δεξιὰ καὶ κάτω τῆς ἀτραποῦ, μικρὸς πέτρινος σωρὸς μὲ μικρὸν πρίνον ὃν κατατρώγουσι πεινκλεῖοι τράγοι λέγεται τοῦ Σισμάνη τὸ μνημα καὶ εἶνε τὸ μέρος ὅπου

έθνακτώθη κ' έτάφη κατά τὰ προειρημένα ό Θανατούλας Σισμάνης. Άνωτέρω επί μακροῦ όροπεδίου έγείρεται πτωχόν έρημοκλήσι τῆς Άγίας Τριάδος κκι τρεῖς πρίνοι εἰς τόν ένα τῶν όποιῶν διακρίνεται προσηλωμένος σταυρός. Παραπάνω άλλοι πρίνοι μέγιστοι κκι εκκλησία Άγίου Νικολάου κκι προσκυνητάρι έρημωμένα. Οὔτω μετά τριῶν τετάρτων πορείαν από τῆς γεφύρας έφθάσαμεν εἰς Δορβιτσάν, χωρίον άνῆκον εἰς τόν δήμον Πυλλήνης κκι οἰκούμενον από 367 ψυχάς· έχει εὐπρόσωπον τήν θείαν κκι εκκλησίαν τῆς Άγίας Παρασκευῆς δια τήν όποιαν πανηγυρίζει κατά τὰ τέλη Ιουλίου.

Άκολουθοῦμεν τήν άγουσαν πρὸς μεσημβρίαν άτραπόν, διελθόντες άραιόν δάσος άρυῶν εἰς τό πέρας τοῦ όποιου συναντῶμεν βρύσιν λιθόκτιστον άφ' ἧς ύδρεύεται τό όπισθεν χωρίον Πωκίστα. Μετ' όλίγον βλέπομεν τό χωρίον· έχει περί τὰς 60 οικογενείας· μικροῦς οἰκίσκους μετ' όπωροφόρων δένδρων κκι περίξ εύάριθμα στρέμματα γῆς καλλιεργημένης. Φθάσαντες επί τῆς όφρύος τοῦ βουνοῦ εἴχομεν ένώπιόν μας εύρείαν χώνην διατεμνομένην άριστερά ύπό βουνώδους

προεξοχῆς επί τῆς όποιας άπλοῦται τό χωρίον Σίμου, ἡ πρωτεύουσα τοῦ χωρίου Πυλλήνης.

Έφθάσαμεν εἰς Σίμου περί τήν μεσημβρίαν, δαπανήσαντες από Δορβιτσᾶς 1 1)2 ώραν. Τό χωρίον κατοικεῖται από 500 ψυχάς με τήν αὐτήν πτωχείαν κκι έλεεινότητα πάντοτε βιούσας. Έχει εκκλησίαν τῆς Παναγίας πρὸς βορρᾶν, έτέραν πρὸς μεσημβρίαν επί περιόπτου θέσεως, τοῦ Άγίου Γεωργίου, κκι πανηγυρίζει τήν 29 αὐγούστου εἰς έρημοκλήσιον τοῦ Άγίου Ιωάννου.

Έντὸς τοῦ χωρίου τούτου βιοῖ από έτῶν άλλη ιστορική οικογένεια ἡ τῶν Ευδαίων. Ήσαν οὔτοι προῦχοντες επί τουρκοκρατίας ισχυροὶ κ' έσυγγένεον δι' έπιγαμίας μετά τῶν Σιμαναίων κκι Καναθαίων. Κατά τὰς άρχάς τῆς έπαναστάσεως ἦσαν δύο άδελφοὶ ὁ Κώστας Εὐδης κκι Εὐθύμιος Εὐδης ὁ κκι Άναγνώστης έπιλεγόμενος διότι ἦτο έγγράμματος. Ὁ πρώτος έλέγετο κκι Μπέης έλαθε δέ γυναῖκα τήν κόρην τοῦ Ιωάννου Καναθοῦ, τόν διάσημον επί κάλλει κ' επί άνδρείᾳ Λάμπρων.

**Έπεται τό τέλος*

A. ΚΑΡΚΑΒΙΤΕΑΣ

Ν Υ Χ Τ Α

Έδυσεν ὁ ἥλιος 'πίσω άπ' τὰ βουνά,
 'Πίσω άπ' τὰ βουνόκορφα νέφη σκοτεινά
 Τὸν κατευοδώνουν.
 Φτερωτὰ κοπέλια πάλι οἱ βραδυνοὶ.
 Οἱ δροσάτοι Ζέφυροι τήν πλατειά σκηνή
 Τ' οὐρανοῦ σαρώνουν.

Γιὰ ν' άπλώσ' ἡ Νύχτα μέσ' 'ς τήν καθαρή,
 Μέσ' 'ς τήν άπειρη έκτασι νὰ κρυφοχαρῆ
 Τὰ διαμαντικά της.
 Δέν τό θέλει — ξεύρω — δέν έπιθυμεῖ
 Νὰ θωροῦν τὰ κάλλη της βέβηλοι όφθαλμοὶ
 Καὶ τὰ μυστικά της.

Δι' αὐτό, με βῆμα άργὸ κκι σιγανὸ
 'Σάν προβάλλῃ ἡ Μάγισσα από τὸν οὐρανὸ
 Καὶ χυθῆ 'ς τήν κτίσι,
 'Σ τὸν θνητῶν τὰ μάτια ὑπνον άγαπᾶ,
 'Υπνο με όνειράτα νὰ κρυφοσκορπῆ,
 Γιὰ νὰ τοῦς κοιμήσῃ.

Μαυρομιάτα Νύμφη κκι μελαχρινή,
 Διέ, πῶς με τὰ μάγια της τήν καταπονεῖ
 Τήν βοή 'ς τήν χώρα!..